

Vraagspecificatie Schrijven N2000-beheerplan IJsselmeergebied

Bijlage 3a: Geannoteerde inhoudsopgave Doeluitwerking

Definitieve versie d.d. 29 oktober 2024

Informatie De voorliggende geannoteerde inhoudsopgave biedt houvast aan het op te stellen Doeluitwerking voor de gebieden waar Rijkswaterstaat voortouwnemer voor is. Naast een inhoudsopgave, die voor alle gebieden zo veel mogelijk uniform zal zijn, bevat deze inhoudsopgave voor enkele paragrafen uitgeschreven teksten die overgenomen worden in alle te schrijven rapporten Doeluitwerking. Voor andere paragrafen is slechts aangegeven welke informatie erin moet landen (aangegeven tussen "<>"). Eventuele afwijkingen van deze inhoudsopgave en teksten dient Opdrachtnemer (hierna: ON) dit vooraf te bespreken met opdrachtgever (hierna: OG). De producteisen uit de vraagspecificatie blijven leidend ten opzichte van deze geannoteerde inhoudsopgave. OG kan tijdens het beheerplanproces ON verzoeken kleine wijzigingen aan te brengen in de inhoudsopgave.

Inhoud

Samenvatting.....	3
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Wat is een Doeluitwerking?.....	4
1.3 Leeswijzer	5
2. Gebiedsbeschrijving	6
2.1 Ligging en kenschets.....	6
2.2 Functioneren van het ecosysteem	6
2.3 Relatie met omliggende gebieden.....	6
2.4 Eigendom en beheer	6
3. Methodiek	7
3.1 Uitgangspunten	7
3.2 Gebruikte data.....	7
3.3 Stappenplan.....	7
4. Natura 2000-doelstellingen	8
4.1 Relevante kernopgaven.....	8
4.2 Instandhoudingsdoelstellingen	8
4.3 Relatie met aangrenzende Natura 2000-gebieden	8
5. Habitattypen.....	9
5.1 Habitatype X	9
5.1.1 Beschrijving in ruimte en tijd	9
5.1.2 Ecologische randvoorwaarden	9
5.1.3 Huidig doelbereik.....	9
5.1.4 Kansen en knelpunten	9
5.1.5 Oplossingsrichtingen	9
5.1.6 Toekomstig, potentieel doelbereik	9
5.1.7 Kennisleemten	9
9. Synthese	10
9.1 Synthese.....	10
9.2 Synopsistabellen.....	10

Samenvatting

Natura 2000

Natura 2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden binnen de Europese Unie. Deze Natura 2000-gebieden zijn aangewezen op basis van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Het Natura 2000-gebied [X] is onderdeel van dit netwerk vanwege de specifieke natuurwaarden. Om deze natuurwaarden te behouden en te beschermen is dit Natura 2000-beheerplan opgesteld, met als doel om bij te dragen aan het herstel en behoud van de biodiversiteit op nationaal en Europees niveau.

<Deze Doeluitwerking bevat [X]>

[Gebied X]: Een bijzonder gebied

<Beschrijving in enkele zinnen van ligging en kenmerkende eigenschappen van het gebied.>

Natuurwaarden en doelstellingen

<Beknopte opsomming van de instandhoudingsdoelstellingen, en of de doelen in het gebied worden gehaald.>

Op weg naar het behalen van de doelen

De afgelopen jaren is onderzocht wat ervoor nodig is om de doelstellingen voor [Gebied X] te realiseren. Hieronder wordt samengevat wat de belangrijkste knelpunten en oplossingsrichtingen zijn voor de verschillende doelstellingen.

Habitattypen

<Beknopte beschrijving van de belangrijkste knelpunten en oplossingsrichtingen voor de habitattypen.>

Habitatrichtlijnsoorten

<Beknopte beschrijving van de belangrijkste knelpunten en oplossingsrichtingen voor de habitatrichtlijnsoorten.>

Broedvogels

<Beknopte beschrijving van de belangrijkste knelpunten en oplossingsrichtingen voor de broedvogels.>

Niet-broedvogels

<Beknopte beschrijving van de belangrijkste knelpunten en oplossingsrichtingen voor de niet-broedvogels.>

1. Inleiding

De biodiversiteit loopt wereldwijd sterk terug, ook in Europa. De belangrijkste pijler van Europese natuurbescherming is de realisatie van Natura 2000: een netwerk van natuurgebieden met belangrijke natuurwaarden. Deze Natura 2000-gebieden zijn aangewezen op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Dit hoofdstuk licht de aanleiding van dit rapport is, en geeft welke informatie een Doeluitwerking bevat.

1.1 Aanleiding

De biodiversiteit loopt wereldwijd sterk terug en behoud en versterking van de natuur is nodig om deze trend te keren. Een belangrijke pijler van de Europese natuurbescherming is de realisatie van Natura 2000: een netwerk van Europese natuurgebieden met belangrijke natuurwaarden. Natura 2000-gebieden herbergen bepaalde dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden om de Europese biodiversiteit te behouden en, waar nodig, te versterken. In Nederland zijn alle Natura 2000-gebieden gekozen op basis van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Deze gebieden zijn aangewezen door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)¹.

Nederland heeft ruim 160 Natura 2000-gebieden. Gezamenlijk hebben de gebieden een oppervlak van ruim 2,1 miljoen hectare. Voor elk definitief aangewezen Natura 2000-gebied wordt een beheerplan opgesteld. Provincies zijn meestal verantwoordelijk voor het opstellen van de beheerplannen van de Natura 2000 gebieden in hun Provincie. Voor Natura 2000-gebieden gelegen in de rijkswateren is de minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) verantwoordelijk. Omdat gebieden vaak in meerdere Provincies liggen, of gedeeltelijk ook in de Rijkswateren liggen, is er per gebied afgesproken wie het voortouw neemt bij het opstellen van het beheerplan. In totaal zijn er 51 gebieden die geheel of gedeeltelijk in de Rijkswateren liggen. Rijkswaterstaat is in de rol van voortouwnemer momenteel voor 25 van deze gebieden verantwoordelijk voor het proces om tot definitief vastgestelde beheerplannen te komen² en draagt voor deze 25 gebieden zorg voor het treffen van maatregelen³. [Gebied X] is één van deze gebieden. Het opstellen van het beheerplan gebeurt in nauwe samenwerking met de desbetreffende mede bevoegde gezagen (provincies, het ministerie van LNV en het ministerie van Defensie). De totstandkoming wordt afgestemd met terreinbeheerders, andere betrokken overheden, stakeholders, en belangenorganisaties.

1.2 Wat is een Doeluitwerking?

In de Doeluitwerking wordt helderheid geboden over de ecologische randvoorwaarden die het mogelijk maken om de instandhoudingsdoelstellingen in [Gebied X] te kunnen behalen. Hiermee vormt het een basis voor het onderbouwen van de maatregelen die in gebied [X] genomen kunnen worden en uiteindelijk kunnen worden opgenomen in het Natura-2000 beheerplan. Het vormt daarmee een belangrijke bron van informatie bij het opstellen van het Natura 2000-beheerplan voor [Gebied X]. Het beheerplan is gericht op het scheppen van de randvoorwaarden om de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied [X] te behalen. In het beheerplan staat wat de N2000-gebiedsdoelen zijn, wat er moet gebeuren om de natuurdoelen voor het betreffende gebied te halen en welke partijen voor welke aspecten van die doelen verantwoordelijk zijn. Het beheerplan waar deze Doeluitwerking als grondslag voor dient is het tweede beheerplan voor het gebied⁴, en volgt het eerste beheerplan voor [Gebied X] op. De vorige generatie beheerplannen was gericht op het stoppen van de achteruitgang van de natuurdoelen. De huidige

¹ Of in het verleden het ministerie van Economische Zaken.

² Artikel 3.9, derde lid, Omgevingswet

³ Artikel 2.19, vijfde lid, Omgevingswet en artikel 3.62 Bkl. Artikel 3.9, derde lid, Omgevingswet

⁴ Voor de Voordelta wordt dit het derde beheerplan.

generatie beheerplannen gaat een stapje verder, en is gericht op het scheppen van de ecologische randvoorwaarden voor het volledig bereiken en behouden van de natuurdoelstellingen in 2050.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 1	De inleiding bevat algemene informatie over Natura 2000 en een beschrijving van wat het rapport Doeluitwerking inhoudt.
Hoofdstuk 2	In de daaropvolgende korte gebiedsbeschrijving worden de ligging en het ecologisch functioneren van [Gebied X] beschreven.
Hoofdstuk 3	“Welke methodiek is gehanteerd bij het opstellen van de Doeluitwerking? Welke uitgangspunten zijn hierbij gehanteerd?” zijn kwesties die aan de orde komen in hoofdstuk 3.
Hoofdstuk 4	In dit hoofdstuk zijn de instandhoudingsdoelstellingen nader uitgewerkt in omvang, ruimte en tijd. Ook wordt de relatie van [Gebied X] met aangrenzende Natura 2000-gebieden belicht.
Hoofdstuk 5	Dit hoofdstuk vormt, samen met hoofdstuk 6, 7, en 8, de kern van de Doeluitwerking. Hier worden de habitattypen uitgewerkt in ruimte en tijd en worden oplossingsrichtingen aangedragen voor het kunnen behalen van de doelstellingen.
Hoofdstuk 6	Hier volgt dezelfde informatie uit hoofdstuk 5, maar dan voor de habitatrichtlijnsoorten.
Hoofdstuk 7	Dit hoofdstuk bevat dezelfde informatie als hoofdstuk 5 en 6, maar dan voor de broedvogels.
Hoofdstuk 8	In dit hoofdstuk worden de doelstellingen voor de niet-broedvogels verder uitgewerkt.
Hoofdstuk 9	In het laatste hoofdstuk worden alle bevindingen van de Doeluitwerking samengevat in een synthese en synopsistabellen.

2. Gebiedsbeschrijving

In dit hoofdstuk worden de ligging, de gebruiksfuncties en de natuurwaarden van [Gebied X] beschreven. Hieruit blijkt dat dit gebied internationaal gezien waardevol is vanwege [X, X].

2.1 Ligging en kenschets

<In dit onderdeel worden de ligging, omvang en aard van het betreffende Natura 2000-gebied beschreven op basis van kaartmateriaal en een beknopte beschrijving. Hierin wordt o.a. vermeld of het gaat om een Habitatrichtlijngebied een Vogelrichtlijngebied of beide, tot welk van de acht zgn. 'Natura 2000-landschappen' het gebied behoort en of het al dan niet een (gedeeltelijk) beschermde status als natuurreserveaat heeft. Eventueel wordt hier ook aangegeven of het gebied verder onderverdeelt wordt in ecologisch relevante deelgebieden, inclusief kaartmateriaal waarop deze deelgebieden zijn aangegeven. Ook wordt hier aangegeven welke binnendijkse gebieden (zoals inlagen) wel/niet in de Doeluitwerking worden meegenomen.>

2.2 Functioneren van het ecosysteem

<Hier wordt beknopt beschreven welke hydrologische en geomorfologische patronen en processen in het gebied spelen die van belang zijn voor het (landschaps-)ecologisch functioneren van het gebied. Hierbij spitst de aandacht zich vooral toe op die aspecten van hydrologie en geomorfologie die de condities scheppen voor het vóórkomen van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied in kwestie als Natura 2000-gebied is aangewezen. Doel van dit onderdeel is het creëren van inzicht in wat het mogelijk maakt of heeft gemaakt dat het gebied juist die natuurwaarden herbergt waarin de aangewezen habitattypen en soorten kunnen gedijen. Ook wordt hier kort ingegaan op de meest prominente gebieds-specifieke knelpunten.>

2.3 Relatie met omliggende gebieden

<Wat is de (geografische en ecologische) relatie met omliggende gebieden en wat is de samenhang tussen de gebieden?>

2.4 Eigendom en beheer

<In dit onderdeel wordt beschreven bij wie of bij welke partijen het gebied en/of de verschillende delen ervan in eigendom en/of in beheer zijn. Het kan daarbij gaan om rijkeigendom, eigendom van terreinbeherende organisaties (veelal Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten of één van de Provinciale Landschappen), gemeentelijk eigendom, eigendom van waterschappen of particulier eigendom. Ook is het mogelijk dat eigendom en beheer van (delen van) het gebied niet bij dezelfde partij liggen en in die gevallen wordt ook dat onderscheid beschreven. Dit kan aan de hand van kaarten geïllustreerd worden.>

3. Methodiek

3.1 Uitgangspunten

<Welke uitgangspunten zijn gehanteerd bij het opstellen van deze Doeluitwerking?>

3.2 Gebruikte data

<Hier wordt aangegeven welke data zijn gebruikt (bronnen, jaartallen). Daarnaast wordt hier aangegeven welke (nieuwe) data op het gebied van ecologie, gebruik en maatregelen voor dit document gebruikt zijn. Ook wordt aangegeven welke informatie uit de ecologische informatie is gebruikt en hoe hierop is voortgebouwd.>

3.3 Stappenplan

<De aanpak van de Doeluitwerking in de vorm van een stroomschema. Hierbij hoort ook een beschrijving van de methodiek om tot oplossingsrichtingen te komen.>

4. Natura 2000-doelstellingen

4.1 Relevante kernopgaven

<Deze paragraaf beschrijft de kernopgaven die gelden voor het Natura 2000-gebied.>

4.2 Instandhoudingsdoelstellingen

<Deze paragraaf beschrijft in tabelvorm de specifieke doelstellingen voor het Natura 2000-gebied, zoals deze in het aanwijzingsbesluit (en veegbesluit) zijn opgenomen. Hier wordt daarnaast de huidige staat van instandhouding weergegeven, evenals positieve/negatieve trends die zich in de afgelopen jaren hebben voorgedaan. Ook wordt hier het gebieds-specifieke aandeel aan de realisatie van een gunstige landelijke staat van instandhouding aangegeven. Indien van toepassing worden ook de regidoelen benoemd.>

4.3 Relatie met aangrenzende Natura 2000-gebieden

<Deze paragraaf beschrijft de samenhang met aangrenzende Natura 2000-gebieden, inclusief gebieds-overstijgende regionale instandhoudingsdoelstellingen.>

5. Habitattypen

5.1 Habitatype X

<Beknopte beschrijving van een aantal kenmerkende eigenschappen van het habitatype.>

5.1.1 Beschrijving in ruimte en tijd

<Beschrijving van het voorkomen van het habitatype in ruimte en tijd. Hier wordt slechts teruggekeken, en nog niet ingegaan op een toekomstige situatie.>

5.1.2 Ecologische randvoorwaarden

<Een zoveel mogelijk kwantitatieve beschrijving van de abiotische en biotische randvoorwaarden voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen.>

5.1.3 Huidig doelbereik

<Beschrijving van het huidige doelbereik in een tabel. Deze informatie wordt deels gebaseerd op de ecologische evaluatie, waarbij een analyse wordt gemaakt of op basis van aangevulde informatie het huidige doelbereik wel/niet is gewijzigd ten aanzien van de uitkomsten uit de evaluatie.>

5.1.4 Kansen en knelpunten

< In deze paragraaf wordt inzichtelijk gemaakt waar de knelpunten zitten en waar kansen liggen om de instandhoudingsdoelstellingen in het gebied te kunnen halen.>

5.1.5 Oplossingsrichtingen

<In deze paragraaf worden diverse oplossingsrichtingen beschreven, inclusief een (zoveel mogelijk kwantitatieve) inschatting van het effect op de instandhoudingsdoelstelling.>

5.1.6 Toekomstig, potentieel doelbereik

<Deze paragraaf bevat een inschatting van of met de voorgestelde oplossingsrichtingen de instandhoudingsdoelstellingen in de toekomst (2050) volledig gehaald kunnen worden.>

5.1.7 Kennisleemten

<Wat weten we niet? Welke data/informatie is nodig om betrouwbare uitspraken te doen over het doelbereik (nu en in de toekomst)?>

Hoofdstuk 6, 7, en 8 volgen dezelfde structuur als hoofdstuk 5.

***notitie vogels:** Sub-indeling vindt plaats op habitatvoorkeur in plaats van op voedselvoorkeur. Bijv. steltlopers, moerasvogels, weidevogels etc. Indien binnen een groep bepaalde vogelsoorten zich op een belangrijke eigenschap of knelpunt onderscheiden kunnen deze soorten apart worden benoemd.

9. Synthese

9.1 Synthese

<Deze paragraaf bevat een beknopte beschrijving van de meest relevante bevindingen. Welke oplossingsrichtingen dragen het meeste bij aan het kunnen behalen van de instandhoudingsdoelstellingen? Welk type maatregelen zijn hiervoor noodzakelijk?>

9.2 Synopsistabellen

<De synopsistabellen vatten de resultaten van het rapport samen. Zie voor de inhoud de eisen uit de vraagspecificatie.>